

Orden som överlevde sjukdomen

Berättelse

Tomas Tranströmer föddes i Stockholm 1931. Hans föräldrar skilde sig när han var liten, och han växte upp med sin mamma. Redan i skolan började han skriva dikter, men han bestämde sig för att bli psykolog.

År 1954 kom hans första bok, som hette "17 dikter". Boken blev mycket omtalad, eftersom den var så bra och han var så ung. Samtidigt arbetade han som psykolog. Han hjälpte unga som hade problem, och senare hjälpte han människor i Västerås att hitta arbete.

Tranströmer skrev inte många dikter, men han arbetade länge med varje dikt. Han skrev ofta om naturen, om vintern och om havet. Hans dikter blev populära i hela världen, och de har översatts till mer än sextio språk.

År 1990 fick han en stroke. Efter det kunde han nästan inte tala, och han kunde inte röra hela kroppen. Men han gav inte upp. Han fortsatte att skriva, och han lärde sig att spela piano med bara vänster hand. Musiken hjälpte honom att fortsätta leva.

År 2011 fick Tomas Tranströmer Nobelpriset i litteratur. Han dog i Stockholm 2015. Många minns honom som mannen som förlorade sin röst men inte sina ord.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
skiljas	när ett gift par slutar leva ihop
dikt	en kort text med vackra ord, ofta i korta rader
omtalad	något som många pratar om
psykolog	person som hjälper människor med känslor och tankar
översätta	göra om en text till ett annat språk
stroke	en plötslig skada i hjärnan
tala	prata, säga ord
röra	flytta en del av kroppen
ge upp	sluta försöka
minnas	komma ihåg

Läsförståelsefrågor

---

1. Vad arbetade Tranströmer som vid sidan av att skriva?
  1. Lärare
  2. Psykolog
  3. Läkare
2. Varför blev hans första bok så omtalad?
  1. För att den var dålig
  2. För att den var bra och han var ung
  3. För att den var mycket tjock
3. Vad skrev Tranströmer ofta om?
  1. Stora städer och bilar
  2. Naturen, vintern och havet
  3. Krig och politik
4. Vad hände med Tranströmer 1990?
  1. Han fick en stroke
  2. Han flyttade till Stockholm
  3. Han slutade skriva för alltid
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Tranströmer skrev väldigt många dikter varje år.
  2. Han lärde sig spela piano med vänster hand efter sin stroke.
  3. Han var gift och hade barn.
6. Hur många språk har hans dikter översatts till?
7. Vilket pris fick Tranströmer 2011?
8. Varför kan man säga att Tranströmer inte gav upp efter sin stroke? Skriv en mening.
9. Texten säger att han "förlorade sin röst men inte sina ord". Vad tror du att det betyder?

Facit

1. b
2. b
3. b
4. a
5. 1. nej b) ja c) det står inte i texten
6. Mer än sextio språk.
7. Nobelpriset i litteratur.
8. Exempel på svar: Han fortsatte skriva och lärde sig spela piano med en hand, fast han var sjuk.
9. Exempel på svar: Han kunde nästan inte prata längre, men han kunde fortfarande skriva dikter och tänka i ord.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten passar för samtal om att inte ge upp och om hur man kan hitta nya vägar när livet förändras.
Tema: mod och kreativitet. Fråga 9 tränar enkel inferens.

Diskussionsfrågor

- Tranströmer hade ett vanligt jobb och skrev dikter på fritiden. Skulle du vilja ha ett yrke och en konst samtidigt? Varför?
- Han fortsatte med musik och dikter trots att han var sjuk. Vad gör dig glad även när livet är svårt?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en sak som du tycker är vacker i naturen.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Tomas Tranströmer – https://sv.wikipedia.org/wiki/Tomas_Trانstr%C3%B6mer
- NobelPrize.org: Tomas Tranströmer – Biografi (2011) – <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/2011/transtromer/biographical/>
- Encyclopaedia Britannica: Tomas Tranströmer – <https://www.britannica.com/biography/Tomas-Transtromer>
- Poetry Foundation: Tomas Tranströmer – <https://www.poetryfoundation.org/poets/tomas-transtromer>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Tomas Tranströmer föddes 15 april 1931 i Stockholm och dog 26 mars 2015 i Stockholm. Han utbildade sig till psykolog vid Stockholms högskola och arbetade bland annat på ungdomsvårdsskolan Roxtuna och från 1965 till 2000 vid Arbetsmarknadsinstitutet i Västerås. Debutdiktsamlingen "17 dikter" kom 1954. Han fick en stroke 1990 som gjorde honom delvis förlamad och nästan utan tal, men han fortsatte skriva och spela piano med vänster hand. Han fick Nobelpriset i litteratur 2011. Hans dikter är översatta till över 60 språk. Inga större osäkerheter i de centrala uppgifterna; antalet språk anges något olika i olika källor (oftast "över 60").

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.